

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2025. január 27.

1. Tovább élesedő vita a németországi közbiztonságról

A bajorországi Aschaffenburgban eddig ismeretlen okokból egy afgán származású elkövető két embert halálosan, másik kettőt pedig életveszélyesen megsebesített – a tettest a rendőrség még a helyszínen őrizetbe vette. Elsődleges sajtójelentések szerint a támadó, aki 2022 novemberében érkezett Németországba pszichiátriai kezelés alatt állt, korábban pedig háromszor is elítélték erőszakos bűncselekményekért – minden alkalommal pszichiátriai kezelésben részesült, majd újra szabadlábra helyezték. Mintegy másfél hónappal ezelőtt írásban jelezte a hatóságoknak önkéntes távozási szándékát, a menekültügyi eljárását ekkor le is zárták.

A késes támadás, melyben tragikus módon óvodás gyermekek is érintettek voltak, tovább fokozta a német integrációs-, migrációs és biztonságpolitikával kapcsolatos közéleti vitákat, amelyek már így is központi szerepet tölthettek be a választási kampány során. A támadásra reflektálva, Friedrich Merz CDU-pártelnök és kancellárjelölt egy sor drasztikus szigorítást helyezett kilátásba amennyiben pártja megnyerné a soron következő választásokat. *„Amennyiben megválasztanak a Németországi Szövetségi Köztársaság kancellárjának, úgy első hivatali napomon a kancellár utasítási jogkörével élve utasítani fogom a Szövetségi Belügyminisztériumot, hogy Németország valamennyi szárazföldi határszakaszán állandó határellenőrzések kerüljenek bevezetésre, a hatóságok pedig egyúttal kivétel nélkül utasítsanak el minden illegális belépési kísérletet”* – jelentette ki a CDU elnöke. Merz állaspontja szerint Németországnak lényegében beutazási tilalmat kell elrendelnie minden olyan személlyel szemben, akinek nincsenek érvényes beutazási okmányai. Merz emellett felszólította a hatóságokat az ország elhagyására kötelezettek kitoloncolási őrizetbe vételének foganatosítására is. A szövetségi kormánynak nem szabadna többé a kitoloncolást egyedül a tartományokra bíznia – véli a CDU politikus. *„Emellett a kormánynak a lehető leggyorsabban rendelkezésre kell bocsátania minden rendelkezésre álló ingatlant, például üres lakotyakat és más épületeket annak érdekében, hogy jelentősen növelni lehessen a kitoloncolási őrizeti férőhelyek számát”*. Meglátása szerint elfogadhatatlan, hogy jelenleg csak 750 ilyen hely áll rendelkezésre, holott 42 ezer olyan ember van, akinek el kéne hagynia az országot, míg további 180 ezer olyan személy van, akiknek bár elviekben szintén el kellene hagynia az országot, azonban Németországban mégis megtűrnék – jelentette ki Merz. Egyúttal hozzátéve, hogy a szövetségi rendőrségnek is képesnek kell lennie elfogatóparancsot kiadni, annak érdekében, hogy letartóztathassa az ország elhagyására kötelezett embereket. A legnagyobb ellenzéki párt vezére szerint Németország és a német lakosság elérte tűrési határát, a helyzet megváltoztatása érdekében pedig a deportálásoknak és a kitoloncolásoknak *„napi rendszerességgel kell történniük”*. *„Egy olyan menekült- és bevándorláspolitikára romjaival állunk szemben, amelyet*

Németországban tíz éve elhibázottan folytatnak” – szögezte le Merz. Az ellenzék heves kritikájára válaszolva Olaf Scholz (SPD) kancellár mindenekelőtt a meglévő törvények helytelen végrehajtásában látja a problémát. A kancellár egyúttal szokatlanul keményen bírálta a bajorországi tartományi hatóságokat, kijelentve, hogy: *„Nyilvánvalóan vannak hiányosságok a végrehajtásban, különösen a bajor hatóságoknál, ami nagy probléma”*. Meg kell állapítani, hogy *„nem mindenki tesz meg mindent annak érdekében, hogy azok, akik nem maradhatnak itt, távozni kényszerüljenek”* – jelentette ki Scholz. Hozzátette továbbá, hogy kormánya már korábban meghozta a szükséges törvényeket a kitoloncolások megkönnyítésére. A sajtónak nyilatkozva Scholz kijelentette, hogy arra fog törekedni, hogy növelje a Németországból hazatérők és egyúttal csökkentse az illegális migránsok számát.

Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter Berlinben tartott sajtótájékoztatója során kifejtette, hogy a támadással kapcsolatban még mindig több kérdés tisztázásra vár. Például az, hogy az elkövető miért tartózkodhatott még mindig Németországban, és miért volt szabadlábon korábbi erőszakos cselekmények elkövetése ellenére. Bírálta a bajor tartományi kormányt is – meglátása szerint annak működésében nyilvánvalóan *„néhány dolog rosszul sült el”*. Továbbá a tartományokat is bírálta, amikor a kitoloncolások végrehajtásáról volt szó: *„Elvárom, hogy a kitoloncolások, amelyekért a tartományok a felelősek, valóban megtörténjenek. (...) Mindenekelőtt nagyobb következetességre van szükség a végrehajtásban, és a jogállamiságnak nagyobb szigorot kell mutatnia.”* Joachim Herrmann (CSU) bajor belügyminiszter ugyanakkor visszautasította a szövetségi kormánynak a bajor hatóságokkal szembeni bírálatát. Ahogy arra Hermann rávilágított a 28 éves afgán gyanúsított ügyének a korábbi kezeléséért a Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (BAMF) volt a felelős.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Feltehetően kitalált szexuális zaklatási botrány éghet Robert Habeck kampánymenedzsere körmére

Az ügy összetett, nehezen érthető, és Berlinben, elsősorban tartományi szinten zajlik. Viszont négy héttel a szövetségi választások előtt úgy tűnik, hogy Stefan Gelbhaar (Zöldek) Bundestag-képviselő egy párton belüli intrika áldozata lett, ami már biztosan keresztbe törte a 48 éves politikus karrierjét.

A Gelbhaar elleni szexuális zaklatási vádak múlt év decemberében láttak napvilágot. Bár a politikus mindig tagadta és továbbra is tagadja az összes vádat, azok napvilágra kerülése után mégis úgy döntött, hogy lemond a választásokra összeállított berlini tartományi lista szinte biztos Bundestagba jutást biztosító második helyéről. Ennek a döntésnek a haszonélvezője, Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter és kancellárjelölt kampányfőnöke, Andreas Audretsch, akivel Gelbhaar ezért a listás helyért versengett. Gelbhaar viszont maradt – legalábbis még egy ideig – Berlin-Pankow választókerületben a Zöldek egyéni választókerületi jelöltje. A 2017 óta Bundestag-képviselő politikus 2021-ben ugyanis egyéniben jutott be ismételten a szövetségi parlamentbe, megnyerve körzetét.

A szexuális zaklatási vádról elsőként az állami fenntartású, közszolgálati RBB (Rundfunk Berlin-Brandenburg) számolt be, tudósításukban nők állításaira hivatkozva, akik közül

néhányan eskü alatt tettek vallomást. A vádak következtében a Zöldek Berlin-Pankow-i kerületi szervezete január elején megvonta Gelbhaartól az egyéni választókerületi jelöltséget és helyette mást indítanak a körzetben. Mindazonáltal azóta kiderült, hogy a legsúlyosabb állításokat tevő személy egyáltalán nem létezik, az általa megadott címen nem lakik olyan nevű nő, mint a vallomástevő. Időközben egyre több bizonyíték gyűlt össze arról, hogy a hamis nyilatkozatot Shirin Kreße, a Berlin-Mitte kerületi önkormányzatban a Zöldek frakcióvezetője és képviselője, valamint a Zöldek Berlin-Mitte kerületi elnöke adta át az RBB-nek, valamint arról, hogy Kreße találhatta ki a hamis személyazonosságot. A politikusnő azóta minden tisztségéről lemondott és kilépett a Zöldek pártjából, feltehetően azért, hogy elkerülje kizárását. Az rbb főszerkesztője, David Biesinger az ügyel kapcsolatban beismerte, hogy hibáztak és a szerkesztőség nem ellenőrizte a forrásokat kellőképpen. Egyúttal a főszerkesztő külső vizsgálatot rendelt el az ügy felderítése érdekében és bocsánatot kért Gelbhaartól.

Fontos orientációs pontok lehetnek továbbá az ügy kapcsán, hogy Audretsch korábban az RBB munkatársa volt, valamint, hogy Bettina Jarasch, a Zöldek Berlin tartományi parlamenti frakcióvezetőjének a férje az RBB egyik osztályvezetője. Mindazonáltal Habeck választási kampányfőnöke védekezésésként kijelentette: „*Nem tudom, hogy mely nők tettek feljelentést, és semmi közöm az egész folyamathoz*”. Habeck maga felhívta a figyelmet arra, hogy „*feltétlenül szükséges, hogy gyorsan és kíméletlenül tisztázzuk, mi is történt valójában, és hogy levonjuk a konzekvenciákat.*” Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter pedig elmondta, hogy külügyminiszterként nem tud az ügyről nyilatkozni, azzal a pártelnökség és a párt ombudsmani hivatala foglalkozik. Felix Banaszak, a Zöldek társelnöke hangsúlyozta, hogy rendkívül sajnálják az esetet, amely nagyban megsértette Stefan Gelbhaart. Mindazonáltal kijelentette, hogy hét másik személy, akik szintén eskü alatt vádolják a politikus szexuális zaklatással, fenntartják vádjukat, így a kivizsgálás folytatódik a politikus ellen.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Nincs nagy változás a pártpreferenciákban a legfrissebb közvélemény-kutatás szerint

Négy héttel az előrehozott szövetségi parlamenti választások előtt még mindig az Unió-pártok állnak az első helyen és kancellárjelöltjük, Friedrich Merz CDU elnök növelni tudta előnyét a többi jelölttel szemben – mutatja a ZDF múlt hét pénteki Politbarometer közvélemény-kutatása.

A 30%-kal jelenleg első helyen álló CDU/CSU-t sorrendben az AfD (21%), az SPD (15%) és a Zöldek (14%) követik, a sort pedig a jelenleg a bejutási küszöbvel küzdő Baloldal (Die Linke 5%) mögött az FDP (4%) és az egy évvel ezelőtt alapított Bündnis Sahra Wagenknecht (3%) zárja. Ennek megfelelően a CDU jelöltje, Friedrich Merz (31%) válaszadók által preferált következő kancellár, második helyen pedig a jelenlegi kormányfőt, az SPD-s Olaf Scholzot (16%) megelőzve a Zöldek kancellárjelöltje, Robert Habeck (25%) végzett. A dobogó negyedik helyén épphogy pedig az AfD kancellárjelöltje, Alice Weidel kapott helyet 15%-kal. A német politikusok összesített rokonszenv és teljesítmény szerinti értékelésében Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter továbbra is egyértelmű előnnyel áll az első helyen. A +5-től -5-ig terjedő skálán, az előző felméréshez képest +1,9-es átlagpontszámmal értékelik. A második helyen Észak-Rajna-Vesztfália miniszterelnöke, a CDU-s Hendrik Wüst áll (+1,1). Őt követi

Markus Söder (CSU) (-0,1), Friedrich Merz (-0,3), Robert Habeck (-0,3), Annalena Baerbock (Zöldek) (-0,4), Olaf Scholz (-0,6), Christian Lindner (FDP) (-1,4), Sahra Wagenknecht (BSW) (-1,6) és Alice Weidel (-2,3). Ami pedig a CDU AfD köré felhúzott politikai karanténját illeti, a válaszadók 65%-a továbbra is helyes döntésnek tartja, míg 32% nem támogatja azt. Mindemellett a különböző koalíciós modellek közül egyik sem kapott többségi támogatást a válaszadók körében. A CDU/CSU vezette nagykoalíció az SPD-vel még mindig a leginkább preferált változat a megkérdezettek körében (33%), viszont 48% elutasítja azt. Egy CDU/CSU-Zöldek kormányt a válaszadók mindössze 25%-a értékeli pozitívan, míg a 61% negatívan tekint erre a konstellációra.

Gazdasági helyzet tekintetében egy kereszténydemokraták által vezetett kormány esetén a megkérdezettek csak 39%-a gondolja úgy, hogy az Unió-pártok politikája javítana az ország gazdasági helyzetén, 44% szerint ennek nem lenne jelentős hatása, 13% szerint pedig a helyzet romlana. Adópolitikai témában pedig a válaszadók többsége (70%), köztük a CDU/CSU támogatóinak 65%-a látja pozitívan a magas jövedelmekre kivetett magasabb adókat. Összesen 26% ellenzi az adóemelést, köztük az FDP (54%) és az AfD (59%) támogatóinak többsége. Majdnem ugyanekkora többség (62%) támogatja a társasági adó csökkentését, köztük az SPD támogatóinak 60%-a is.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Scholz és Macron egy „erős és független Európáért” küzd

2025. január 22-én, pontosan 62 évvel a német-francia együttműködési szerződés (röviden Élysée-szerződés) aláírása után találkozott Olaf Scholz (SPD) német kancellár és Emmanuel Macron francia elnök Párizsban. A két politikus közös sajtótájékoztatójuk során fontosnak tartották leszögezni, hogy bár az egyezményt jóval több mint fél évszázada kötötték, az abban foglaltak jelenleg aktuálisabbak, mint valaha. Scholz és Macron szerint Európa számára minden eddiginél fontosabb, hogy Franciaország és Németország kiálljon egy egységes és szuverén Európa mellett – amely bár továbbra is elkötelezett marad a transzatlanti partnerség mellett, ugyanakkor megvédi saját érdekeit és nem hátrál meg. Scholz elismerte, hogy Donald Trump elnöksége kihívásokkal fog járni, mindazonáltal a kancellár újfent hitet tett az EU és az USA közötti, régóta fennálló különleges partneri kapcsolat fenntartása mellett.

Ugyanakkor a német-francia tandem tagjai nem mentek el szó nélkül a nagy felháborodást kiváltó – amerikai elnöki beiktatás során tartott beszéd egyes tartalmi elemei mellett. Beszédében Donald Trump régi-új elnök ugyanis többek között a vámok megemelésével fenyegette meg az EU-t. Macron és Scholz ezzel kapcsolatban nehezményezték, hogy az EU számára nagy fontossággal bíró acél-, autó-, és vegyipart is érintenék a potenciálisan megemelt amerikai vámok. Ezekre válaszul Macron meglátása szerint az új technológiákba és mesterséges intelligenciába történő európai beruházásokat kellene foganatosítani annak érdekében, hogy a kontinens szembe tudjon nézni az amerikai konkurenciával. A két ország vezetője a Trump-kormányzat, valamint a kereskedelmi és vámfenyegetések mellett az orosz-ukrán és gázai háborúról is egyeztetett. A német kancellár hangsúlyozta, hogy a védelmi ágazatban nagyobb európai együttműködésre van szükség, és utalt a nagyobb hatótávolságú precíziós fegyverek kifejlesztésére irányuló német-francia kezdeményezésekre. Az egyetértő francia elnök szerint

Európának növelnie kell védelmi kiadásait, és „*fejlesztenie kell saját független ipari bázisát*”. Az esemény lezárta előtt még mindkét kormányfő felhívta a figyelmet a jó kapcsolatuk fontosságára és ismételten hangot adtak elszántságuknak azzal kapcsolatban, hogy készen állnak síkra szállni Európa gazdasági érdekeinek a megvédése érdekében.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Vita az Ukrajnának nyújtandó támogatások körül

Újból kölcsönös sárdobálás kezdődött meg a volt koalíciós társak között az Ukrajnának nyújtandó támogatások finanszírozását illetően. A témát még Olaf Scholz (SPD) kancellár a német kormány novemberi felbomlásakor egyik fő okként jelölte meg Christian Lindner (FDP) volt szövetségi pénzügyminiszter elbocsátásáért, mert az nem egyezett bele abba, hogy az Ukrajnának szánt hárommilliárd euró hitelekkel finanszírozzák és a német Alaptörvényben rögzített adósságfeketét ismét hatályon kívül helyezték. Bár az SPD, a Zöldek, az FDP és a CDU/CSU elvben már megállapodtak abban, hogy a Bundestag-választások előtt megemelik az Ukrajnának nyújtott támogatás összegét, most azonban mégis a kancellár az, aki nemrégiben a többi párt óriási felháborodására elutasította a katonai segély jóváhagyását – hacsak azt nem további hitelfelvételből finanszírozzák. Scholz továbbá olyan hamis állításokat fogalmazott meg, hogy amennyiben nem vesznek fel új hitelt, viszont támogatják Ukrajnát, csökkenteni kell a szociális kiadásokat és a nyugdíjat. Ezzel szemben az Unió-pártok, az FDP és a Zöldek elutasítják új hitelek felvételét és egy a költségvetésben szereplő „*rendkívüli kiadás*” révén finanszíroznák tervüket.

Az FDP Bundestag-frakcióvezetője, Christian Dürr kijelentette, hogy a kancellár fogságban tartja Ukrajnát. A még koalíciós társ Zöldek is hasonló hangokat ütnek meg: „*Nagyon bosszantó látni, hogy Olaf Scholz bizonytalanul viszi ezt a vitát*” – mondta Katharina Dröge, a Zöldek Bundestag-frakcióvezetője. Ezt megelőzően pedig még Annalena Baerbock (Zöldek) külügyminiszter azzal vádolta Scholtzot, hogy az ukrainai segélyt választási kampánytémaként használta fel, és a szavazatvesztéstől való félelmében változtat álláspontján, hogy nem engedélyezi a csomagot az ukránoknak.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Újabb rekordot ért el a német fegyverexport

Az Ukrajnába irányuló fegyverszállítások 2024-ban új, rekord magas szintre repítették a német fegyverexportot. Tavaly a német kormány minden eddiginél nagyobb arányban, összesen több mint 13,3 milliárd euró értékben hagyta jóvá haditechnikai eszközök és hadfelszerelések kivitelét – ennek pedig jóval több mint a fele, mintegy 8,2 milliárd euró értékben, Ukrajnába irányult. Az SPD, a Zöldek és az FDP koalíciós tárgyalásai során 2021-ben valójában a fegyverexport korlátozását és egy erre irányuló ellenőrzési törvény bevezetését határozták el, ugyanakkor az Ukrajna elleni orosz háború nyomán fordulat állt be a német védelmi politikában. Ezt követően Németország Ukrajna második legnagyobb fegyverszállítójává vált, a haditechnikai eszközökre vonatkozó kiviteli engedélyek 2023 is csúcstól érték el, mintegy 12,2

milliárd euróval. A második legfontosabb célország Ukrajna után Szingapúr volt – 2024-ben mintegy 1,2 milliárd euró értékben szállított hadianyagot Németország az ázsiai állam számára. Jóval kisebb arányban részesültek a német exportból a listán következő országok – Algéria (558,7 millió euró), az USA (319,9 millió euró), valamint Törökország (230,8 millió euró).

A NATO-partner Törökországba irányuló fegyverszállítások különösen ellentmondásosnak számítottak a német közvélemény és több politikai párt számára. A török csapatok 2016-os szíriai invázióját követően jelentősen csökkentették a kiviteli engedélyeket az egymást követő német kormányok, azonban mostanra ismét a 2006 óta legmagasabb szintre, közel 231 millió euróra emelkedett a Törökországba való fegyverexport. Az irányváltás már szeptember végén látszott, amikor Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter bejelentette, hogy ismét nagyobb volumenben engedélyeztek torpedók, irányított rakéták, valamint tengeralattjárókhöz való alkatrészek szállítását Törökország számára. Izrael 2024-ben is a német védelmi ipar tíz legfontosabb célországa között volt. Az export volumene azonban 161,1 millió euróval megfeleződött az előző évhez képest. A Bundestagban többek között a BSW is élesen bírálta az Izraelbe irányuló exportot, fegyverembargót követelve.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

Ernst Jünger az első világháború önkénteseként, fontos íróként és az úgynevezett „konzervatív forradalom” vezető gondolkodójaként nemcsak a weimari köztársaság politikai és kulturális életét alakította, hanem gondolatai mind a mai napig hatással vannak a németországi politikai diskurzusra. A Magyar-Német Intézet az Európai Együttműködésért pódiumbeszélgetést szervez **Dr. Helmut Kiesel professzorral 2025. február 10-én 17:00 órától az MCC Scrutonban** Ernst Jünger munkásságának politikai és társadalmi hatásáról, valamint eszméinek és műveinek történelmi kontextusáról.

További információért kattintson [honlapunkra](#), regisztrációért pedig [ide](#).

2025. február 23-án 17.00 órától élőben közvetítjük és értékeljük szakértőinkkel a Bundestag-választásokat az **MCC Hunyadi Mátyás termében Németország választ 2025** című eredményváró rendezvényünk keretében.

További információért kattintson a [honlapunkra](#), regisztrációért pedig [ide](#).

Cikk- és interjúajánló

A világ problémáit Németország tárt karokkal fogadta, és most azon csodálkozik a német közvélemény, hogy ez mind megtörténhet – nyilatkozta a legújabb, aschaffenburgi késes merénylet kapcsán az InfoRádióban intézetünk igazgatója, Bauer Bence.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart](#) honlapjára.

A német választások lehetséges kimeneteléről nyilatkozott intézetünk igazgatója, Bauer Bence a Hit Rádió külügyi műsorában.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió](#) Youtube-csatornájára.

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a Jog és Igazságosság lengyel párt helyzetéről és a tavaly őszi választások óta tartó turbulens időszakról nyilatkozott a Kossuth Rádió Vasárnapi újság c. műsorában.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Médiaklikk](#) honlapjára.

Impresszum

Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Horváth Csenge

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Web:

www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu